

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4ECdo/5/2017
Identifikačné číslo spisu:	6714215726
Dátum vydania rozhodnutia:	21.06.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:6714215726.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej Slovenskej republiky, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislava, Župné nám. 13, proti povinnému L., bývajúcemu v Y., o zaplatenie 86,51 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 17 Er 586/2014, o odvolaní povinného proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 12. januára 2016 sp. zn. 16 CoE 128/2015, takto

rozhodol:

Odvolacie konanie z a s t a v u j e .

Oprávnená má nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Zvolen (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením z 15. decembra 2014 č. k. 17 Er 586/2014-32 námietky povinného proti exekúcii, námietky povinného proti predbežným trovám exekúcie, námietku povinného proti zaujatosti súdneho exekútora, návrh povinného na zastavenie exekúcie a návrh povinného na odklad exekúcie, zamietol.

2. Proti tomuto uzneseniu súdu prvej inštancie podal povinný odvolanie a žiadal napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Spolu s odvolaním doručil povinný súdu prvej inštancie aj žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu z radov advokátov. Zároveň oznámil, že ho v konaní nemôže zastupovať Centrum právnej pomoci z dôvodu, že medzi povinným a Centrom právnej pomoci je vedené súdne konanie.

3. Pred rozhodnutím o odvolaní povinného voči rozhodnutiu súdu prvej inštancie Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“, „krajský súd“) uznesením z 12. januára 2016 sp. zn. 16 CoE 128/2015 zamietol návrh povinného na ustanovenie advokáta súdom a povinného odkázal na Centrum právnej pomoci. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že dualizmus poskytovania právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi, podľa ktorého súd na žiadosť účastníka, u ktorého boli splnené predpoklady, aby bol súdom oslobodený od súdnych poplatkov, ustanovil tomuto účastníkovi za zástupcu buď Centrum právnej pomoci, alebo zástupcu z radov advokátov zapísaného do zoznamu

podľa osobitného predpisu, bol s účinnosťou od 1. januára 2012 zrušený novelou § 30 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.“) uskutočnenou zákonom č. 332/2011 Z.z. Ako odvolací súd uviedol, od účinnosti citovanej novely je súd účastníka, ktorý požiada o ustanovenie advokáta a u ktorého sú predpoklady, aby bol oslobodený od súdnych poplatkov, povinný odkázať na Centrum právnej pomoci, ktoré centrum je s poukazom na § 10 Zákona o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi oprávnené rozhodovať o priznaní nároku na právnu pomoc a podľa § 5b ods. 1 citovaného zákona aj o forme poskytovania právnej pomoci oprávnenej osobe. Počnúc 1. januárom 2012 už len samotné Centrum právnej pomoci disponuje rozhodovacou právomocou o tom, či sú u žiadateľa právnej pomoci predpoklady na poskytnutie právnej pomoci (bezplatnej alebo s finančnou spoluúčasťou oprávnenej osoby) splnené, a ak áno, aká forma právnej pomoci bude oprávnenej osobe poskytnutá. Pokiaľ sa povinný spolu so svojím odvolaním domáhal ustanovenia zástupcu z radov advokátov, a to napriek skutočnosti, že súd už nemá oprávnenie zástupcu z radov advokátov účastníkovi ustanoviť, ale naopak je povinný takéhoto účastníka na Centrum právnej pomoci odkázať, neostávalo krajskému súdu nič iné, len návrh povinného na ustanovenie advokáta súdom zamietnuť a povinného s poukazom na § 30 O.s.p. v znení účinnom od 1. januára 2012 odkázať na Centrum právnej pomoci. Záverom odvolací súd zdôraznil ohľadom tvrdenia povinného, že tento nesúhlasí s tým, aby mu bolo za zástupcu v konaní ustanovené samotné Centrum právnej pomoci (t. j. forma právnej pomoci podľa ods. 3 § 5b Zákona o poskytovaní právnej pomoci), ale aby mu bol ako zástupca pridelený advokát (forma právnej pomoci podľa ods. 2 § 5b citovaného zákona), uvedené výhrady môže povinný prezentovať priamo v konaní o nároku na poskytnutie právnej pomoci, ktoré bude prebiehať pred Centrom právnej pomoci za predpokladu, že povinný podá písomnú žiadosť o poskytnutie právnej pomoci príslušnej kancelárii tohto centra.

4. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal 18. februára 2016 povinný dovolanie, ktoré podľa jeho obsahu dovolací súd posúdil ako odvolanie. V predmetnom odvolaní povinný namietal porušenie svojich základných ústavných práv a zaujatosť sudcov v konaní.

5. Odvolanie povinného bolo podané do 30. júna 2016. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá C.s.p. (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

6. Odvolanie je procesný úkon strany, ktorým prejavila vôľu dosiahnuť účinok spočívajúci v uskutočnení odvolacieho prieskumu. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), skúmajúc, či podľa právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 vyvolalo odvolanie povinného tento účinok, konštatuje, že odvolaním bolo možné napadnúť len rozhodnutie súdu prvého stupňa. V danom prípade bolo odvolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu; najvyšší súd nebol funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní proti uzneseniu odvolacieho súdu (§ 9 ods. 1 a 2 O.s.p. a § 10 ods. 1 a 2 O.s.p.). I keď Občiansky súdny poriadok výslovne nevypočítaval procesné podmienky konania, možno z neho vyvodíť, že procesné podmienky sú také vlastnosti súdu a účastníkov konania, ktoré musia byť splnené na to, aby sa dosiahol cieľ občianskeho súdneho konania vyplývajúci zo základných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (v prvej hlave prvej časti). Na strane súdu k podmienkam konania patria také jeho vlastnosti, ktoré vymedzujú jeho práva a povinnosti ako orgánu štátu konať a vydať rozhodnutie. Takouto vlastnosťou je nepochybne aj funkčná príslušnosť, z úpravy ktorej vyplýva, ktorý súd je príslušný konať a rozhodovať o veci v inštančnom postupe. Chýbajúca funkčná príslušnosť na prejednanie určitej veci predstavuje neodstrániteľný nedostatok podmienky konania

7. Podľa § 201 O.s.p. účastník mohol napadnúť rozhodnutie prvého stupňa odvolaním, pokiaľ to zákon nevyklúčoval. Podľa § 10 ods. 1 O.s.p. krajské súdy rozhodovali o odvolaniach proti rozhodnutiam okresných súdov. Podľa § 10 ods. 2 O.s.p. o odvolaniach proti rozhodnutiam krajských súdov ako súdov prvého stupňa rozhodoval najvyšší súd. Citované zákonné ustanovenia upravovali funkčnú príslušnosť najvyššieho súdu tak, že tento súd bol príslušný rozhodovať o odvolaniach vtedy, ak odvolanie smerovalo proti rozhodnutiu krajského súdu ako súdu prvého stupňa. Spôsobilým predmetnom odvolacieho konania boli teda len rozhodnutia súdu prvého stupňa.

8. Rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 12. januára 2016 sp. zn. 16 CoE 128/2015 o zamietnutí návrhu povinného na ustanovenie advokáta súdom a odkázaní povinného na Centrum právnej pomoci nie je rozhodnutím krajského súdu ako súdu prvého stupňa, ale jedná sa o rozhodnutie odvolacieho súdu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné.

9. Nedostatok funkčnej príslušnosti znamenal neodstrániteľnú absenciu podmienky konania, preto najvyšší súd v podobných prípadoch konania zastavoval podľa § 103 a § 104 ods. 1 O.s.p. (viď napríklad uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Co 4/2004). Podaním odvolania povinného preto nenastal ním sledovaný účinok, ktorý by v zmysle § 470 ods. 2 C.s.p. zostal zachovaný aj po 1. júli 2016.

10. Z vyššie uvedených dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že riadny opravný prostriedok povinného (odvolanie), nevyvolal podľa právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 procesné účinky, ktoré by najvyššiemu súdu umožňovali uskutočniť na ich základe meritórny prieskum. Dovolací súd preto konanie o odvolaní povinného zastavil podľa § 161 ods. 2 C.s.p.

11. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov odvolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.).

12. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.